

IZHAJA VSAKI DAN

Ima ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične štev. se prodajajo po 3 nč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele štev. po 5 nč. (10 stot.).

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinske in obrtne oglase po 8 st. mm. smrtne, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnja vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

BRZOJAVNE VESTI.

Proračunski odsek. — Izjave Bienenhertha.

DUNAJ 20. Danes zjutraj je proračunski odsek posl. zbornice nadaljeval razpravo o proračunskem provizoriju. — Minist. predsednik Bienenherth je rekel, da je vsled dogodka zadnjih dni rešitev proračunskega provizorija postala dejstvo eminentno politične naravi. Odločanje je obtožbo, češ, da je vlada nasprotna parlamentu; tajil je, da bi bila avstrijska vlada sklenila z ogrsko vlado tajno pogodbo, škodljivo avstrijskim interesom; rekel je, da je to bajke; z ogrsko vlado ne obstoja nobena pogodba. Govornik je potem zanikal, da ima sedanja vlada slovanke tendence; vlada stoji trdno na načelu, da bi bilo popolnoma napačno, ako bi se v Avstriji delalo politiko proti kateri si bodi rasi; vlada cesarjeva mora biti ne vlada za eno raso, marveč vlada za vse rase.

Minister je rekel, da se mu zdi neobhodno potreben delavni program vsaj za prihodnjeasedanje, ki bo trajalo do poletja in da treba napraviti premirje političnih bojov. Vlada bo sodelovala, da se udrži položaj parlamenta. Kar se tiče prenovne kabineta, je izjavil govornik, da je strankam glede sestave kabineta svobodno izražati svoje ideje in svoje želje, toda odločitev glede takga predloga mora biti brezpogojno pridržana faktoru, ki ima pravico imenovati in odstavljati ministre. Konečno je prosil, naj odsek čim prej reši proračunski provizorij.

Finančni minister Bilinski je apeliral na odsek, naj proračunski provizorij reši še pred Božičem, ker bo moralo še pred Novim letom več deželnih zborov sklepati o normalni delovni deložni finančni; sicer je pričakovati katastrofo v finančni upravi dežel.

Minister je rekel, da ne more pritežiti znižanju kreditov, zahteva pač še dopolnitev kredita 296 mil. kron.

V debato je posegel tudi posl. Conci in govoril o italijanskem vsučiliščnem vprašanju. Omenil je, da je skrajni čas, da se to vprašanje uredi. To ni nikakor neprimerna zahteva, da se to vprašanje reši sedaj. To bi bila tudi častna dolžnost vlade in parlamenta. Govornik ni spoznaval razdelitve ministrskih listov, kakor to umeva dr. Kramar, češ, da so le Nemci in Slovani principielno poklicani za ministre. Govornik je vprašal dr. Kramarja, je li svojo tozadevno izjavo res tako menil, da so Romani nečisto in za vedno izključeni od udeležitve na vladi. Sklepal je, da se na tozadevno sklep Unio Latine. Govornik je zahteval odpravo ministrov rojakov, oziroma, da bi se moralo, ako se jih pridruži, ustvariti protitež za manjše narodnosti.

Najmanjše bi bilo zahtevati, da se uredi delokrog ministrov-rojakov s posebnim zakonom, tako, da bi bilo izključeno, da bi za mogli ministri rojaki izvrševati svoje delovanje za škodo manjših narodnosti.

DUNAJ 20. Proračunski odsek je z 26 proti 18 glasom vsprejel šestmesečni proračunski provizorij.

Važna izjava dra. Kramarja.

DUNAJ 20. Dr. Kramar je v proračunskem odseku izjavil, da se zbog sobotnega sklepa ni v ničemer premenilo razmerje „Slovanstva enota“ do vlada. Na podlagi omenjenega sklepa ne bo več mogoče, da bi se kaj doseglo z grožnjo, ali pa drugemu narodu kaj usililo, kar je edino prava pot, za doseglo znošljivih razmer.

Pergelt je povdarjal, da bodo Nemci kljubu premenjenemu volilnemu redu vendar močni dovolj, da se ne bodo pustili narodno zatirati. Ako so Čehi zadovoljni začeti pogajanja za sporazumjenje, bi se moralo to zgoditi na podlagi pravičnosti, bi se morali Čehi pred vsem odpovedati svojemu državnopravnemu fantomu in izbrisati iz svoje veroizpovedi prvi člen o nedeljivosti kraljevine češke. Nemci so pripravljani za pošten naroden mir, ali vsaj za premirje, pripravljani pa so tudi na boj.

Avdijske pri cesarju.

DUNAJ 20. Cesar je včeraj ob 1. uri pop. vsprejel v posebni avdijski hrvatskega bana barona Raucha.

DUNAJ 20. Predsednik ogrske poslanke zbornice Gal in podpredsednik Rakovzky sta sinoči dospela semkaj iz Budimpešte. Danes ob 12.30 opoldne ju je cesar vsprejel v posebni avdijski.

Predsednik Gal in podpredsednik Rakovzky sta popoldne odpotovala v Budimpešto.

+ Ruski veliki knez Mihael.

CANNES 19. Včeraj popoldne je tukaj umrl ruski veliki knez Mihael, prastric carja Nikolaja.

Veliki knez Mihael Nikolajevič je bil najmlajši brat carja Aleksandra II., rojen 25.

oktobra 1839 v Petrogradu. Leta 1873 je bil namestnik v Kavkazu in 1877 vrhu poveljnik kavkaške armade. Bil je generalni maršal in generalni adjutant in častni predsednik državnega sveta. Bil je tudi imejitelj avstro-ogr. pešpolka št. 26. Oženjen je bil s princino Cecilijo Badensko, s katero je imel šest otrok.

Izvolški člen državnega sveta.

PETROGAAD 20. (Petr. brz. eg.) Minister za zunanje stvari Izvolški je imenovan členom državnega sveta, ostane pa na svojem dosedanjem mestu.

Pogreb belgijskega kralja.

DUNAJ 20. Na pogrebu belgijskega kralja v Bruselu bo zastopal cesarja nadvojvoda Leopold Saluator.

BRUSELJ 20. Princinja Luiza dospe semkaj še le zvečer. Princinja izstopi v Scherbeecku, neki postaji pred Bruseljem in se v avtomobilu odpelje v Belveder, da se izogne demonstracijam.

Nova era v avstrijskem parlamentu.

Trst, 20. decembra 1909.

Nemške stranke so skušale preprečiti zadnjo obstrukcijo v parlamentu s kompromisom. In vspeli so Nemci: podali so krasnih — o bljub ter so mislili, da je konec tudi četrti obstrukciji novega parlamenta. Ali, ko je proračunski provizorij prebrodil prvo čitanje, so Nemci hoteli zvito pozabiti na svoje obljube in pustiti Slované z — dolgim nosom. Ti so pa odgovorili z ponovitvijo obstrukcije in parlament je bil v resnici nevarnosti. Nemci so seveda zopet udarili na svoje bobne in so kričali o strankah, ki hočejo delati, in o strankah, ki hočejo zrušiti parlament. Ali Slovani so odgovorili na te klevete s činom, ki je zgodovinskega primera in ki se more glede svoje važnosti pripodobiti le z reformo volilnega reda. Obstrukcija je končala takrat — ne več s kompromisom, ki je v tej državi vedno porajal nova nesporazumjenja, ampak je končala samomordom! Obstrukcija! Ti krasni čas — minol! Obstrukcija — na nevidenje! Tako je poslanec dr. Krek zavrnil svoj govor, s katerim je utemeljeval svoj in dra. Kramarja predlog, da se staro orožje obstrukcije vrže med staro železo!

In jutri že bo poslanica zbornica posl. predlogi bodo odloženi za konec seje, da ne bodo mogli več ovirati parlamentarnega dela. Vlada dobi tako svoj pooblaštilni zakon, dobi proračunski provizorij. Ali s tem borba ni končana!

Odlej bodo v parlamentu prihajali do voljave bolj stvarni razlogi, nego kričanje posamičnikov. Slovani pa pri tem ničesar ne izgube. Prvič, ker je na njihovi strani sicer neznatna večina v parlamentu, ali dvotretjinska v državi; in v drug č, ker oni zastopajo politiko narodnega sporazuma v Avstriji. Dr. Kramar je krasno povedal, da so se Slovani odločili za spremembo poslovnega reda, ker je današnji zistim absolutno nevarljiv, in ker je on, govornik, prepričan, da v tem parlamentu ni močno naprej z večino 2-3 glasov, ampak da treba aklepati poštene kompromise in da se v tej državi mora vladati — ne le za ta ali oni narod, ampak za vse narode!

Dr. Krek pa je rekel, da se avstrijski parlament mora modernizirati na način, da ne bo več odvisen od pojedinih klik, še manj pa od vlade, ki vrhu vsega tudi nima nikake večine!

Ja s tem je spopolnjeno delo, ki so je pred 3 leti najbolj odločno in iskreno vršili slovanški poslanci. Ljudski parlament s poslovnim redom po zakonu 12. maja 1873 je bil igračka v vseh rokah. Vsepi, ki so se dozevali z obstrukcijo, so vedno porajali nove prepire in nikdar blagoslova. Zato je od slovanke strani prišla inicijativa, da se poda parlamentu najboljše zdravilo, da delovanje! S tem pa je dan Nemcem najboljši odgovor na njihovo kričanje, da so Slovani nepriljubljeni parlamenta. Slovani so dokazali, da hočejo delati, ali v pravični Avstriji, a ne več pod tiranijo nemškega šovinizma! Nemce seveda boli, da so jih Slovani pritiskali ravno v momentu, ko so se Nemci nadejali, da bodo mogli paševati v Avstriji po § 14. V svoji blazni jezi pa so dokazali tudi to, kako iskreni prijatelji so bili oni parlamentarnemu delovanju. Dr. Wolf je n. pr. v debati o predlogu Kramar-Krekovega zakričal, da je ta predlog zavraten nasproti nemstvu. S tem je menda hotel reči: jemlje se nam iz rok bodoče orožje proti bodoči vladi, ki po silni razmer bo morala biti pravična nasproti slovanški večini v državi!

Dan 18. decembra 1909 smo po pravici označili kakor zgodovinski dan, ker dogodkom tega dne mora logično slediti — nova doba za avstrijski parlamentarizem.

Proces Friedjung.

Crvena Hrvatska, glasilo dubrovniških „gospara“, kremen značaja a la Čingrija, imela je igrati v tem procesu veliko vlogo, ker je Chlumetzky hotel dokazati, da je nje (lista) ustanovitelj Fran Supilo podkupljiva oseba.

Dr. P. Čingrija, dubrovniški župan in najznačajnejši politik v Dalmaciji, je takoj demontiral Chlumetzkega se svojim pismom na „Pokret“. (Mi smo to pismo že prinesli). V zadnji številki „Crvene Hrvatske“ pa nahajamo sledečo karakterizacijo Supila:

„Supilo je v vsakem pogledu „Seifm-deman“. Kar je postal, se ima zahvaliti jedino le sebi in svojemu vatrajnemu delu. Že v rani mladosti se je podal na polje politike ter se pridružil Startičevi stranki. K tej stranki ga je privlekel nje radikalizem in stojcizem nje voditelja (A. Startičevića). Ali se je takoj iz začel razlikoval od ostalih slepih privrženecv Startičeve stranke, ker se ni zadovoljeval z deklaracijami, ampak je vedno šel za realno politiko. To je ostalo karakteristična poteza v vsem njegovem delovanju do današnjega dne.

„Poleg tega svojstva ima on še eno drugo. Težko je najti človeka, ki bi, ko je uvidel, da je na krivem potu, kasneje to priznaval in ga zapustil. Ako se je uveril, da pot, po katerem je hodil, ne vodi do cilja, zapušta ga, ter z isto energijo in odkritostjo, s katero se je prej izpostavljal, hodi po novi poti, na katero ga napotuje prepričanje. Deklar le se je nadejal, da se s hr. ekskluzivizmom da kaj doseči, je tudi v tem smislu deloval; ko so ga pa dogodki uverili, da je medsebojna borba med Srbi in Hrvati v največjo oviro hrvatski državi in narodni politiki, je Supilo, nekdanji urednik „Crvene Hrvatske“, ki jo je osnoval razvoju v svrhu, da bi pobil srbski ekskluzivizem, postal apostolom aloga ter je našel prijateljev in zaveznikov v krogu ljudi okolo „Srbobrana“, tistega lista, ki je svojim prejšnjim pisanjem povzročil v Zagrebu skoro poboje.

„Ta svojstva, kolikor so dragocena za stvar, ki jo brani, toliko so neugodna protivniku. Zato ni čudo, da je dobil mnogo osebnih in stvarnih neprijateljev. Temu se pa pridružuje ves aparat državnih oblastnih s te in one strani Litve, ki vidijo v Supilu začetnika njim nepovoljne politike novega kurza. Dokazov za to ne treba.“

„Crvena Hrvatska“ pravi nadalje, da je bil Supilo vedno skromen ter se čudi državnosti Chlumetzkega, ki je hotel vrči na Supila tako neumno obtožbo, dočim je znan, da Supila nista mogla podkupiti ne Wekerle ne Košut z mnogo večimi svotami, nego so 5, 10, ali 200 K. Glas iz tako važnega lista in od najkompetentnejših strani more biti Supilu v največje zadoščanje.

„Ekskalenca!“ — vprašal je včeraj dr. Friedjung bivšega bana Hrvatske, grofa Pejačevića — „kako morete vi, tajni svetovalec Njegovega veličanstva, sedeti v vodstvu stranke skupno s poslancem Tuškanom, ki je svojeodobno v hrvatskem saboru rekel, da bi bil pripravljen marširati in streljati proti Dunaju?“

— „Ali v Ogrski so napravili za ministre in ministrske predseidnike tudi ljudi, ki so bili obsojeni na smrt!“

Tako je govoril ex-ban Pejačević in v njegovem odgovoru more najti Friedjung staro resnico, da se veleizdajalskimi zferami ne da v Avstriji nič opraviti! Mi se sato čudimo dru. Friedjungu, da še ni uvidel, da bi bila stvar še najčastnejše rešena s tem, ako bi on vstal in rekel odkritostno: Mea culpa — varal sem se! — To je: prevarili so me! Ne, Friedjung čaka, naj ga jutri — ko se (glasom brzojavk) vrši ta proces — dunajski porotniki rešijo z motivacijo, da je delal v dobri veri! In na Friedjunga se pozabi, kakor se pozablja na nesrečnega Natštica. Ali na onega mrliča, ki izide iz tega procesa, se ne pozabi tako hitro: to je Aehrenthalova balkanska politika. Aehrenthal je skuhal kašo in čakal je, naj bi se — drugi oparili žnjo! Pa se je oparil sam in strahansko ga mora boleti, če tudi ne daja glasu od sebe te dni. Ali na mesto njega govori velika evropska javnost, gore tudi oni, na katerih „dobro vero“ se sedaj sklicuje dr. Friedjung! To je ostra beseda, ki jo čitamo v dunajskem „Der Freiheit“, tedniku, ki je notorično v zvezah z visokimi krogi. Jutri prinesemo v ekscerptu ta veleznačilni članek.

NAROČNINA ZNAŠA

za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez doposlane naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: celoletno K 5-20, pol leta 2 60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik konsorcijski lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcijska lista „Edinost“ v Trstu, ul. Giorgio Galatti št. 18. Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Iz tega članka izhaja jasno, da se na Dunaju sramujejo blamaže, ki jlo je doživela avstrijska vnanja politika v dvoboju s srbskimi — kakor jih Nemci zaničljivo imenujejo — trgovci s prašiči. Dr. Spalajković je pozival v imenu srbske vlade, ne samo Avstrijo, marveč diplomacijo vseh držav, naj bi kontrolirala resničnost trditve, da se Aehrenthalovi (in ne več Friedjungovi) dokumenti prsti in nespretni falsificirani. Da so pa na Dunaju že sedaj prepričani o tem — to govori omenjeni list, ki se je teh dokumentov sramovali že dan poprej, nego je bila falsifikacija sodno ugotovljena. S tem je pa tu rečeno, da je avstrijska diplomacija svojim večnim sklicevanjem na „državno tajnost“ le skrivala svojo golotinjno.

Friedjungov proces je razgrnil sliko, vzpričo katere mora pordečiti od sramu vsaki iskreni Avstrijec. Slika kaže malo Srbijo, ki brez strahu odpira svoje arhive vsemu svetu v dokaz svoje lojalnosti, dočim se velika Avstro-Ogrska, ko treba za teške obtožbe nasproti Srbiji podati tudi neoporečnih originalnih dokazov, plašno skriva za državno tajnost!

Slika kaže, kako diplomacija male Srbije moralno visoko stoji nad diplomacijo velike Avstro-Ogrske. Kakor dobri Avstrijci naglašamo to, ker le z brezobzirnim govorom četudi grenke resnice more avstrijska javnost izbrisati to sramoto.

Supilo in žnjim hrvatsko-srbska koalicija — triumfirata. Od vseh krajev hrvatskih dežel pošiljajo koaliciji navdušene pozdrave. To je najboljši odgovor onim, ki so se nadejali, da bodo mogli po procesu paševati. — Iz Splita smo dobili sinoči tole brzojako:

„Ker ni bil dovoljen javen shod za 19. decembra 1909 izražajo Hrvati splitski brez razlike strank'tem potom neomajno zaupanje členom hrvatsko-srbske koalicije, posebno pa narodnemu zastopniku Franu Supilu s prezirom obsojajoči klevetniške napade v dunajski sodnici, ki jim je v tem času v osehah jeklenih in izkušanih narodnih boriteljev izpostavljen čast imena hrvatskega in srbskega.“

Proti prizadevanju sovražnikov, ki bi, metajoč blato na prve naše in najčastiteje naše ljudi, a posebno na umnega, značajnega in odločnega Supila, hoteli onemogočiti hrvatsko-srbski koaliciji zakonito obrambo prava kraljevine Hrvatske: meščani prvega mesta Dalmacije, tolnačič čustva vseh poštenih Hrvatov in Srbov na Primorju, izrekajo uverenje, da bratje v Hrvatski in Slavoniji junaki prebijejo tudi to zadnjo najtežjo skušnjo, s samozatajevanjem in nevstrahljivo, s katero so dosedaj preprečali vsa spletkarenja grobokopov naše narodne svobode.

Ta razprava, ki pokaže kulturnemu svetu, kakšnim skušnjam so izloženi Hrvati in Srbi v monarhiji Avstro-Ogrski, mora pred sodnim stolom naroda in onim nepristranske Evrope vržiti z zmago resnice in pravice, torej z zmago svete stvari, za katero se je tako viteški zavzela hrvatsko-srbska koalicija.

Vicko Milič, dr. Ivan Mastrovic, dr. Josip Smolaka, dr. Vjekoslav Škarica, dr. Anton Trumbić.

Izjava veščakov! — Dokumentov ni pisal Srb!

Po zaslišanju bivšega bana Pejačevića je bila kratka pavza, na kar so podali veščaki svojo izjavo.

Veščaka sta podala pismeno poročilo o predloženem v cirilici natisnemem Spalajkovićem poročilu na Pašiča. Poročilo je prečital veščak, prof. Rešetar.

V tem poročilu je rečeno, da je namišljeno poročilo Spalajkovića na Pašiča polno pogršk, ki ne morejo biti tiskovne pogrške. V poročilu je dalje rečeno, da obstoji stilizacija namišljenega poročila iz 30 stavkov, ki so sestavljeni v daljše periode na način, ki ne odgovarja duhu srbskega jezika. Tiskovina je sestavljena v birokradnem slogu, ki se ne opira nikjer na jezik, ki ga govori ljudstvo. Hude pogrške so dokazane s tem, da so postavljeni mesto akuzativov nominativi. Poročilo je pisal nekdo, ki ni popolnoma trden niti v srbski slovnici niti v ortografiji. Takih pogršk ne more zakrivljati noben, kolikaj izobražen Srb.

Drugi strokovnjak Kraus je izjavil, da zamore izvirati en del pogršk tudi od napačnega prepisovanja. Pisce je pisal tudi par perijod, katerim v stilističnem oziru ni mogoče ugovarjati, kar zamore storiti le oni, ki pozna tui jezik. Tudi visokoizobražen mož dostikrat ne pozna svojega jezika.

O poročilu veščakov se je vnela živahna debata. Friedjung je izjavil, da je izvirnik prepisala gospodična Vera pl. Filipović in ga

izročila tiskarni. Krtačni odtis, ki sta ga strokovnjaka preiskala, ni bil korigiran. S tem bi se dalo po mnenju večšakov tolažiti pogreške.

Profesor Rešetar je izjavil, da mora, ako se nanaša predloženo poročilo na Spalajkovića, odločno ugovarjati, ker je čul govoriti Spalajkovića, ki je govoril popolnoma pravilno srbski.

Na to je podal prof. Rešetar temeljito poročilo o spisih, ki so mu bili predloženi, in sicer koncept nekega zapisa in dve fotografski zapiski 20. in 21. seje »Slovenskega Jaga«.

* * *

DUNAJ 20. Današnja razprava je začela s čitanjem nekaterih brzojav in nekega pisma odvetnika Gavrilu v Budimpešti, ki je zadržan, da bi prišel osebo kot priča, a ugovarja odločno, da bi bil izvrševal v Sarajevu v družbi s Spalajkovičem politične agitacije.

Sledile so neke Friedjungove konstatacije na Spalajkovičovo izjavo o posojilu iz leta 1906. Te konstatacije je odvetnik dr. Harpner jako spretno pobil in dokazal na podlagi borzne liste pariške borze, da je bilo posojilo datirano že leta 1906 na pariški borzi.

Prva priča je bil Rista H. Damjanović, ki je hotel podati svojo izjavo v srbskem jeziku. Predsednik pa mu je toliko časa prigovarjal, da se je priča končno odločil, govoriti nemški. A izražal se je zelo slabo. Večkrat vprašan predsednika ni razumel. Rekel je, da pozna Spalajkovića. Bil je celo starešina pri njegovi poroki. Zanimal je, da bi bil tiral Spalajkovića politiko v Sarajevu. Pripada srbski narodni (menda radikalni?) stranki in je že bil član sarajevskega mestnega sveta. Na vprašanje, če je član kakšnega političnega društva, je odgovoril priča, da ne, povdarjajoč, da oblastine v Bosni ne dovolje srbskih političnih društev. Priča je predsednik nadzorovalnega sveta »Srbske riječi«.

Na Friedjungovo vprašanje, zakaj ni bil leta 1907 na novo izvoljen v mestni svet, je priča pojasnil nov volilni red za sarajevski mestni svet, ki je bil izdelan od vlade na škodo srbskega elementa v korist tujcev, ki so se naselili v Bosni. Na neko vprašanje je odgovoril, da je prišlo »Srbski riječi« enkrat od nekega neimenovanega iz Srbije 1000 dinarov in da ima list pri »Srbski banki« v Sarajevu 32000 kron doiga.

Vstopil je druga priča, bivši Hrvat, ban in tajni svetnik

grof Teodor Pejačević.

Rekel je, da je dobil takrat, ko je bil ban, poziv, naj da poizvedovati o gotovih političnih osebah, ki so bile osumljene veleizdaje in revolucionarnih agitacij. Izdal je na vse veliko župane okrožnico, v kateri jih je prazal, naj mu poročajo vse, kar bi doznali o omenjenih osebah. Poizvedovanje pa ni dokazalo ničesar. Rekel je, da, ko bi bil imel on le najmanjši sum o držanju koalicije in kakih njenih zvezah s Srbijo, bi bil storil kot ban svojo dolžnost.

Harpner je vprašal, če je kak posamezen član koalicije poskušal, da bi navajal stranko na politično sporazumljenje s Srbijo.

Priča je odgovoril, da bi bil on v tem slučaju izstopil takoj iz koalicije.

Friedjung je vprašal pričo: Ekselencia, kako morete vi, kot tajni svetnik Nj. Velikanstva in bivši hrvatski ban, biti v vodstvu iste stranke, kakor poslanec Tuškan, ki je rekel v saborski seji, katere se vi dobro spominjate, da bi bil pripravljen iti na pohod in streljati proti Dunaju?

Priča: Na Ogrskem so postali ministri in ministrski predsedniki tudi taki, ki so bili že na smrt obsojeni.

Friedjung: V slučaju grofa Julija Andriasyja, na katerega brzkone aludirate, je minulo 18 let od obsojbe, v vašem slučaju pa se gre za eno leto.

Priča: So oseba, ki so imele opraviti z reško resolucijo, ki so pozneje...

Predsednik vpada priči v besedo: Vi hočete reči, da je dr. Tuškan pozneje premenil svoje mišljenje?

Priča: Hotel sem samo reči, da ni bilo za mene nikakega povoda, da ne bi se pridružil omenjeni skupini.

Friedjung navaja neki citat iz »Pokreta«, ki je pisal: »Prostitucija, troje ime je Avstrija« in vpraša pričo, kaj misli o omenjenem članku?

Priča: Kaka vprašanja pa so to?

Friedjung: Jaz imam pravico, da se branim in da vas vprašam, kar hočem! Vi ste me tožil brez razloga.

Priča: Ne brez razloga!

Friedjung: V »Budapesti Hlapu« ste izjavili, da se ne čutite prizadetega po mojih obdolžitvah. Čemu ste me potem tožili?

Priča: Ker je cela koalicija vložila kolektivno tožbo, bi bil utegnil pasti sum na mene, ako bi se ne bil pridružil tudi jaz. Utegnilo bi se bilo reči, da nisem imel poguma, da bi vložil tožbo, ker nimam čisto vest.

Vi ste rekli, da so člani srbsko-hrvatske koalicije zakrivali veleizdajo, a niste hoteli navesti nikakih imen. Nisem hotel, da bi se reklo, da sem med onimi člani Hrvat-srbske koalicije, na katero ste vi adurirali.

Iz nadaljnega poročila večšakov dr. Rešetarja in dr. Ubersbergerja izhajajo odmični nazori obeh večšakov, so li listine od ene in iste roke.

Dr. Friedjung je zbravši vse trditve, izjavil, da se je pri tem, da bi dobil zagotovilo, da ima pred seboj izvirnike, motil, tako motil, kakor se zamorejo motiti ljudje.

Dr. Harpner je temu nasproti vnovič povprašal po izvirnikih.

Dr. Rode je obžaloval, da so bili od sodišča odklonjeni vsi predlogi, ki bi bili pripravljeni opravičiti Supila.

Dr. Harpner je predlagal, naj se zasliši kakor priči tožitelja grofa Kulmerja (Hrvata) in dr. Popovića (Srba), ki naj med drugim izpovedata o politiki koalicije glede Srbije, nadalje naj se zasliši dr. Lukinić, ki naj dokaže, da branitelji v zagrebškem procesu sploh niso bili plačani in da ni nikdo dobil ne od srbske vlade niti od koga drugega denarne zneske, ki naj bi jih razdelil med branitelje v veleizdajniškem procesu.

Dr. Benedikt predlaga, naj se zasliši tudi Pribečevića in da se prečita vrsto članov iz »Srbske branice«.

Sodni dvor je sklenil, da pristane na predloge dr. Harpnerja, dr. Rodeja in dr. Benedikta z izjavo, da je oblika, v kateri je stavil dr. Rode svoj predlog, neprimerna.

Na to je bil dr. Čingrija, odvetnik v Dubrovniku zaslišan o sestanku pri Kačanskem. Priča je izjavil, da Supilo ni bil prisoten na sestanku pri Kačanskem, ki ga je omenil namestniški podpredsednik Tončić. Supilo je bil skromen in delaven časnikiar brez potreb in je deloval v protisrbskem duhu. Priča je prepričan, da Chlumetzky ni dal Supilu nikakega denarja. Supilo je bil vedno pošten in nepodkupljiv.

Dr. Rode je prečital neko brzojavko Kačanskega, da ni Supilu nikdar dal, niti poudil denarja.

Branitelj je predlagal, naj se zasliši Kačanski.

Nato je bil zaslišan kakor priča grof Kulmer, da pada ekspozé o političnih razmerah v Hrvatski z ozirom na odnose do Srbije. Izpovedal je pod prisego, da ni nikdar čitljal sumljive besede ali videz kakšnega zbljevanja k Srbiji. Koalicija je bila sklenjena, da izvojuje izvestne cilje in koristi za Hrvate in Srbe v Hrvatski.

Na vprašanje branitelja je odvrnil priča, da ni niti Supilo niti kak drugi njegovih tovarišev v koaliciji nikdar ni najmanje poskušal, da bi urejaval ali krčil pot politiki, prijazni Srbiji.

Naslednja priča dr. Lukinić je izjavil, da ni delal nikdar politike Srbije v prilog, kar se tiče 7000 dinarjev, ki jih je on baje prejel, da jih razdeli med branitelje v veleizdajniškem procesu, konstatuje, da so on in okoli 30 drugih odvetnikov dobrovoljno poslovali kakor branitelji in da niso on in ostali ne le nikdar prejeli od kakšne stranke krajcarja honorarja, marveč da so nasprotno odvetniki med seboj nabirali za rodbino obtožencev.

Ob 8 uri zvečer je bila razprava zaključena in odgodjena na jutri. Kakor se zdi, utegne biti na jutrašnji razpravi zaključeno dokazilno postopanje.

Nadomestne volitve na Goriškem.

V včerajšnje poročilo se je urinilo v skupne številke par tiskovnih pogrešk in sicer je dobil dr. Tuma v goriškem okraju skupno 436 in ne 356, in v sežanskem 141 in ne 131 glasov, skupno 616 in 526 glasov.

Včeraj smo dobili še poročila iz sledečih občin:

	Vrtovec	Vran	Zlobec	dr. Tuma
Černiče (Gor. okr.)	105	11	205	1
Gojace	42	—	42	—
Opatjelce	39	17	152	6
Solkan	96	6	204	74
Ročinj	71	—	44	—
Dornberg	11	83	295	1
Anovo	25	—	174	—
Vogrnjak	19	33	103	2
Grgar	21	4	130	21
Bate	5	7	94	—
Čepovan	17	5	91	—
Osek	2	56	108	—
Škrlje	32	10	100	16
Sovodnje	15	23	136	41
Vrtovin	60	—	76	—
Kojako	21	255	223	4
Št. Viška gora (Tol. okr.)	60	—	98	15
Šebrelje	10	—	34	—
Kobarid	102	12	47	22
Log	4	—	68	3
Idrsko	30	1	76	—
Volče	55	3	166	—
Livče	27	—	38	1
Grahovo	5	9	240	9
Libušnje	16	2	263	2
Bovec	78	—	92	—
Zaga	105	—	—	—
Čezsoča	36	—	38	—
Spenica	26	—	30	—
Soča	9	—	56	—
Trenta	—	—	46	—
Zgonik (Sež. okraj)	34	4	49	1

Skupaj 1138 341 3518 219

Včeraj 1825 633 3782 616

Skupno dosedaj 2963 1174 7300 835

Izvolitev Zlobca je torej zagotovljena s kakimi 2000 glasovi večine.

Proti izganjanju narodnega jezika iz cerkve.

Shod, ki se je vršil v nedelje predpoludne v Narodnem domu v Pazinu na poziv političnega društva za Hrvate in Slovence v Istri, je bil zares veličastna manifestacija proti naradni tržaški škofi, s katero se odpravljajo še zadnje sledi našega narodnega jezika v cerkvi.

Iz Pazina so nam o tej manifestaciji dopisali nastopne podrobnosti:

Javni shod se je vršil v gledališčni dvorani Narodnega doma, ki je bila nabito polna ogorčenega naroda: ne le da sta bila parter in galerija natlačena, tudi pred vratmi je stalo mnogo zborovalcev, ki niso mogli več v dvorano. Na shodu so govorili poslanca dr. Laginja, prof. Mandić, dr. Dinko Trilnajtšić in župan pazinski dr. Kurelić. Od nasprotne strani je govoril edini prisotni duhovnik onega okraja, č. g. župnik Stefan Kroppek, iz Starega Pazina. Svoj že pripravljeni govor je govoril ob silnem hrupu in protestih vseh občinstva. Razburjenje je bilo toliko, da se je imel govornik zahvaliti le energičnemu posredovanju predsednika, da se mu ni zgodilo kaj jako neljubega. Vsprejeta je bila enodušnim odobravanjem protestna resolucija proti škofovi naredbi. Kroppekova resolucija je dobila cele štiri glasove njegovih lastnih župljanov.

Na zvršetku je bila istotako enoglasno vsprejeta resolucija proti namerovani reformi novega davka.

Dnevne vesti.

† **Dr. Giovanni Artico.** Včeraj jutraj je umrl v našem mestu dr. Giovanni Artico, večletni ravnatelj magistrata, v 58 letu svoje dobe. Pokojnik je po dovršenih naukih stopil v službo magistrata, kjer se je odlikoval kakor dober uradnik, ali tudi kakor neizprosno neprijatelj našega naroda.

Vendar je pokojnik minolega leta moral popustiti v svojem radikalizmu. Moral se je namreč odločiti za karijero svojega sina, dra. Karla, ter ga je končno napotil na državno politično službo. Radi tega je bil hudo napad od »Indipendenta«. Pokojnik je rekel tedaj v neki družini: »Priporočil sem sinu, naj se uči tudi slovenski (ali hrvatski) jezik. Brez tega se v Trstu ne da več naprejš!« Pogreb pokojnika se bo vršil jutri.

Imenovanja v poštne stroki. Poštними višimi oficijali so imenovani: Hugon Müller, Alojzij Slavina, Eudor Arming, Edmund Rechsteiner, Eivard Donda in Richard D'Alexandro v Trstu; Josip Tomažina v Rudolfu; Alojzij Wernig v Ljubljani in Julij Frank v Pali.

«Piccolo» obsojen od — lastnih pristav. Poročali smo včeraj o predavanju g. dra. P. Magistrelli-ja v dvorani Tartini. Predavanja se je udeležilo veliko število odličnega italijanskega občinstva, zlasti dam.

In padla je poleg zanimivega predavanja o spiritizmu menda prvič, javno in iz italijanskih ust uničujoča kritika na adresu onega lista, ki iz same židovske špekulacije in dobičkarije že leta in leta zastavlja javno življenje v Trstu.

Ne vemo, iz kakih razlogov je g. predavatelj izustil svojo opravičeno obsodbo, fakt pa je, da je občinstvo, med katerim je bila gotova večina italijansko-liberalnega prepričanja, s plozkanjem in vaklikanjem: »Bravo« in »bene« izražalo svoje odobravanje.

Res, čuditi se moramo pogumu g. dra. Magistrelli-ja, da se je upal v javnem, vsem pristopnem predavanju zaklicati: »Scamote, da je v Trstu javno mnenje odvisno od enega samega lista, ki ima veliko zalogo na tem, da je tržaško ljudstvo demoralizirano — lista, ki misli, da je edini pravi predstavitelj italijanstva!«

Da pa ne bo kdo mislil, da je g. dr. Magistrelli morda kak austrijski, naj omenimo, da je n. pr. imenoval jadransko morje z »mare italicum«.

Res, skrajni čas je že, da pošteni Italijani enkrat za vselej povejo »Piccolo« v obraz — resnico.

Prvi je bil to dr. Magistrelli. Upamo, da ne ostane osamljen.

Začelno je, da včerajšnji »Piccolo«, ki ima sicer povsod svoj nos zraven, molči o tem popolnoma. Je pač tako, da se slaba stvar ne da braniti.

Sestra Slovenka! — bratec Slovenec! — Ko prejmeš v petek božično darilo, spominjaj se mene in tisočih mojih bratcev in sester, ki o Božiču ne bomo imeli ničesar, nego mraza in neizpolnjenih želja...

Kako radi bi se tudi mi veselili pri bogati mizi, v topli sobi, gledajoči v odlično jelko...! Ničesar ne bomo imeli... Še vedno smo revni, ker tako hočejo oni, ki so v naši revščini odgajali... narodne odpadnike.

Spominjajte se zatorej nas, vi, naše sestre in bratje; darujte, da o Božiču ne bi bilo več jokanja na vsaj narodni meji naše domovine... Darujte nam... pripravite svoja darila in obveselite nas!...

To je glas slovenskih in hrvatskih otrok, ki iščejo narodne šole. Ali bodo Slovenci in Hrvatje gluh na ta klic?

Nasprotniki naši bodo videli dne 8. januarja, kako darežljiva je slovenska roka, ko gre za narodnost naše dece!...

Zabava »Jadrana«, društva hrvatskih delavcev in pomorščakov v Trstu, izpadla je minole sobote prav krasno. Hrvatsko občinstvo je z osobito ljubavjo pozdravilo slovensko glasbeno društvo »Trst«, ki je gostovalo na zabavi. Žalimo, da bi se, kakor minole sobote pogosto prepevala v složnem bratakem kolu himna naše bratske vzajemosti: »Slovenec i Hrvat!«

Za obrambni sklad družbe sv. Cirila in Metoda so se nadalje prijavili sledeči p. n. gg.: 510. Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda štev. 1 v New-Jorku; 511. I. V. iz Višnje gore (plačal 200 K); 512. Omizje v Trstu plačal 50 K; 513. Zupanstvo občine Bovec; 514. Zupanstvo občine Solkan (plačalo 200 K); 515. Premrov Janko rač. svet. v Sarajevu; 516. Čška obec v Ljubljani plačalo 50 K; 517. Stanko de Gleria, at. m. Dol. Logatec plačal 10 K; 518. Omizje v Joško Raihovi gostilni na Moti pri Lutomeru. 519+520. Slovenska trojica dunajske okolice (2x200) plačala na račun 40 K.

Odbornikom za Ciril-Metodov ples naznanjam, da bo odborova seja v četrtek zvečer 9. uri v zgornjih prostorih restavracije »Balkan« in to radi tega, ker je v petek božični večer. Predsednik.

Odbor za upravo »Kijoptikon« ima svojo sejo jutri ob 2.30 popol. v »Slavjanski Čitalnici«.

Slovanski Božič v »Slov. knjigarni in papirnici g. Jos. Gorenca«, priporočamo še enkrat. Božična darila, nakite za božična drevesca, knjige za otroke, vse to mora Slovenec nakupiti v šturu slovenskega Božiča.

Tisti Slovenci in Hrvatje pa, kitanujejo na oni strani Velikega trga, naj obiščejo drugo Slovensko papirnico g. Turine, brata Hrvata, v ul. Sv. Sebastiano št. 6.

Niti enega peresa ne potrebuje tržaški Slovan ku iti več pri tujcu. Podpirajmo naša narodna podjetja: papirnico v ulici Valdirivo 46 in ono v ul. S. Sebastiano 5!!

Evropska voznoredna konferenca. Dne 8. in 9. grudnia t. l. so v Strassburgu/A na evropski voznoredni konferenci za poletno službo 1910 razpravljali v sledečih za promet s Trstom in avstrijsko Rivijero važnih vprašanjih in dosegli sledeče uspehe:

1) sestavo točne zveze, poleg že sedanjih zimskih službi urejene zveze iz Trsta c. kr. drž. žel. čez turško železnico-Monakovo v London — tudi v obratni smeri na direktne vlake iz Vliisingana, Höck van Hollanda, Amsterdam, Ostende, Bremena in Hamburga v Trst c. kr. drž. žel. Z napravo te zveze je pač upravičena nada, da se znaten del sedaj čez Benetke razvijajočega se osebnega prometa z Indijo, Egiptom in Levantu prikloni moškavski zvezi.

2) skrajšanje potovanja z jutranjim brzovlakom iz Trsta c. kr. drž. žel. v Berlin čez pyhrnsko železnico za skoro dva uri.

3) skrajšanje vožnje iz Trsta juž. žel. v Benetke čez Červinjan valed izostanka odmora v Tržicu in separatno vožnjo opoludanskega vlaka v Krminu in Červinjan.

4) napravo zveze vlaka št. 818 iz Benetke, ki dospava v Tržic ob 5. uri 45 min. pop. na južnoželezniški vlak št. 1021, ki vozi v Gorico juž. kol. in Krmin.

5) Žalibog pa za obratno smer za obstojenje zveze iz avat, revijere (Opatija) čez St. Peter njk - Ljubljana - Jesenice v stiki s podzemnim brzovlakom turške in pyhrnske železnice ni bilo možno sedaj tudi uživilovorenje točne zveze z avstrijsko rivijero; pač pa se bo v prihodnje gledalo na zboljšanje zveze v Ljubljani juž. železnice kjer je sedaj znaten odmor.

Tržaška mala kronika.

Zavraten napad irredentovcev na Slovenca. — Mestni svetovalec Banelli mej na padalci. — V nedeljo jutraj ob 1.30 je Slovenec Anton Krpan šel ravno iz kavarna Minerva na Acquedotto, ko se mu je približalo krdo ljudi, ki vedo da prihaja iz slovenske kavarne, so ga brez vsakega razloga, z vso besnostjo pretepali. Na vpitje Krpana sta prišla dva redarja, ki sta aretirala glavnega pretepača, razvpitega irredentovca, Ruggiera Bernardino, kakor tudi njegove prijatelje. Med temi poslednjimi se je — človek bi kar ne verjel — nahajal sam mestni svetovalec in deželni posl. Carlo Banelli.

Te krasne zastopnike tisočletne kulture z vrednin njih »onorevolem«, so zaslišali na policiji in potem izpustili začasno na svobodo. Banelli se je seveda izmuznil, in figurale kakor »priča«. Dočim so zaslišali glavnega pretepača, so se drugi z Banellijem vred pogovarjali na hodniku in tu je nek redar slišal od njih to prelepo baharijo: »Gavemo onto un ščavo. Pagheremo? voleatieri magari 10 corone di multa«.

Ta elegantna fatinaža dela res vso čast italijanski kulturi!

Poskuššen samomor. Maria del Mistro, stara 70 let, stan. v ulici Farneto 13, je sinoči v samomorilno svrhu izpila dozo karbolne kisline. Prvo pomoč jej je nudila zdravniška postaja. Vzroki so neznan.

Nož regnikolov. V nedeljo jutraj ob 1. uri je Josip Massiale, star 34 let iz Bionto pri Bari, uradni sluga pri stavbeni družbi »Union«, ranil na trgu Stazione z nožem na vratu neko Angelo Madred, njegovo bivšo ljubico, ker jo je videl v družbi drugega moža, Ranjena Medved, ki je stara 25 let

POSIP GORENJEK - TRST
ulica Valdivice štey 40

x Iz goriškega mestnega sveta. V četrtkovni seji mestnega sveta je župan najprej predložil pismo inženirja Oberata, ki se v njem zahvaljuje za priznanje, izrečeno mu o priliki povolne rešitve vodovodnega vprašanja. (Gospoda si že sedaj medsebojno delajo komplimente, ko se gradba pravzaprav še niti ni približala.)

Med drugim je naznanil župan, da je bila prebenda iz ustanove Batistig v znesku 1500 frankov v zlatu podeljena Almi Budihna iz Mirna, ker je dokazala najbližje sorodstvo.

Potrčili so razne račune in proračune mestnih zavodov.

Nato so razpravljali „na j a v e t e j š o“ točko, t. j. prememba nekaterih uličnih oznak.

Brez te stalno ponavljajoče se točke namreč naš mestni svet si ne more misliti seje! Vprejet je bil predlog, da se ulica, ki vodi od kavarne Teatro do plinarne prekrsti z imenom „Cesare Lombroso, nadaljna ulična prega se krati v „Via Luigia“, a zadnji kos od ulice Vandola naprej bo označen z „Via Leonia“.

Radi prekrstitve škofjake ulice se je vnela dolgotrajna debata, ki je bil završetak ta, da je izjavil širokousta dr. Venier, da naj se za takrat odloži, češ, o pravem času nam ne bo manjkalo slavni imen naše „vatrije“ (namreč one v kraljestvu), izmed katerih izberemo najprimernejše. — Naj omenimo še, da je neki med poslušalci nabijajoči se pameten Lah vzkliknil: „magari degle il nome di don Anguriz, ma finimo la con ste confuzioni“. Znak, da celo Lahom presegajo že te pajkade.

x Kovani žblji vsake vrste se dobivajo v Lokovcu pri Cepovanu. Prav malo je še znano, da izdelujejo v Lokovcu izborne žblje. Želeti je, da se to izdelovanje povzdigne, ter da pridejo ti žblji v večji promet. Kder želi kupiti, naj se obrne na naslov: Ant. Vontina št. 156 v Lokovcu, pošta Cepovan.

x Iz Mirna poročajo, da je imel „Sokol“ v četrtki društveni sestanek, ki se ga je udeležil odposlanec primorske sokolske župe dr. Dinko Puc. Želeti je, da bi se slični sestanki vršili še večkrat!

x Staragora dobi končno vendarle pošteno pot, kakor je obljubil mestni magistrat.

x V Podgori bo božičnica za šoleto mladino z otroškimi vrtcem vred, dne 2. januarja 1910 v dvorani g. Breganta. Rodoljubi naj se zganajo, ker je znano, kako uspešno raznaroduje našo dečo Legina šola največ ravno z obilnimi darovi. Posnemajmo in učimo se od sovražnikov.

x Vreme v Gorici. Tu dežuje kakor iz škafa. Razen tega imamo pravo ljubljansko meglo. Ponočnjaki so opazili minulo soboto prvi sneg, ki se je pa proti jutru spremenil v dež.

x Tihotapstvo ob laški meji. Pred par dnevi smo poročali o tej stvari, ki je vzbudila splošno pozornost na Goriškem. Sedaj je policija zaprla drugih pet laških trgovcev, in sicer dva iz Krmina, dva in Bračana ob meji in enega iz Gradiške. Dozdaj se nahaja v goriških zaporih 7 oseb radi te sferi.

Tihotapstvo, ki sega skoro po vsi Furlaniji, so prišli na sled tako-le:

Dne 21. nov. t. l. ob 2. ur popoldne je začela laška finančna patrulja na neki voz v bližini Vidma. Patrulja je voz preiskala in je našla nabito polno tihotapskega blaga. Aretirala je vozaika in zaplenila voz. Dva tihotapca, ki sta bila skrita na vozu, sta urno skočila iz voza in pobegnili. Tekla sta naravnost do drugega voza, ki je bil kakih 100 korakov zadaj in sta obvestila druge tihotapce o preteči nevarnosti. Dotični voz je nato urno potegnil nazaj in se je izognil finančnim stražnikom. Glavnega tihotapca Pizra so prijeli. Obatojale je cela organizirana družba, ki je iz Avstrije „izvažala“ sladkor, kavo in druge kolonialne reči, uvažala pa je vermut, maraschino i. t. d. To se je vršilo že celih pet let!

Po Sežani kroži že dije časa glas o neki veselici rudenega križa.

Ne morem nasprotovati namenu te prireditve, pač pa je d u g a okolnost, ki me kliče na dan. To je: n a č i n prireditve.

Pravijo, da bo popolnoma nemška veselica, le nekaj peaka vržejo Slovencem v oči z neko iz nemščine prevedeno pesmijo. Ali to ne bi bilo še najhujše, čeprav je tako postopanje za Slovence naravnost žaljivo, in bi zahtevala že naselimentsneja taktičnost, da se spoštuje avtohtono prebivalstvo in njega jezik in da se ne žali tako našega čuta. — Huje je še, da se bodo — kakor se govori — producirale gospice iz takozvanih narodnih družin z blago nemščine. To bi bilo neodpustno in pozivljamo narodne kroge, naj prepričujejo to.

Prijatej.

Zadnje brzojavne vesti.

Ogrska kriza.
BUDIMPEŠTA 20. Graf Khuen-Hedervary se je posvetoval danes z dr. Wekerle. Khuen-Hedervary namerava posetiti tudi ministra Kešuta in Andrássyja.

Gospodska zbornica.

DUNAJ 20. Gospodska zbornica je na današnji seji vprejela zakonski načrt o premembi poslovnega reda poslaneke zbornice v vseh treh črtanjih, naker je bila seja zaključena. Prihodnja seja 28. decembra t. l.

Dunaj 20. Cesar poide na božične družbe v Walliser. Tja odpušča v petek ob 8. uri jutraj, ni pa še določeno, kedar da se vrne.

MALI OGLASI
se računajo po 3 stot. besedo; mastno tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina stane 40 stotink. Plača se takoj.

Gospodična ki govori slovenski, italijanski in nekoliko nemški, želi stopiti v službo kot prodajalka ali blagajničarka. Prijazne ponudbe pod „USTANAK“ na „Ins. odd. Edinosti“.

Iščeta se dva učenca za slovensko manufakturno trgovino. Takojšnji vstop. — Zglasiti se je v ulici Nuova 37 v trgovini. 2272

V najem se odda stanovanje s sobo, sobico, kuhinjo in kletjo. Bole-Rojan št. 242. 2197

Lepega mrjasca za pleme priporoča F. Kante pri sv. M. Magd. zgor. št. 17z. 2257

Skladišče vipavskega vina se odpre 21. t. m. v ulici Paduina št. 8. — Slavnemu občinstvu, posebno gostilničarjem se priporoča za mnogobrojni obisk. 2161

Razprodaja.

Samo na ta način

zamore se prihraniti

pri nakupu K 10 3.30

pri nakupu „ 20 6.60

pri nakupu „ 30 10.—

pri nakupu „ 40 13.33

ltd., ako se kupi moške in ženske potrebnosti v prodajalnici

Alla Flotta Americana

TRST, Piazza della Borsa, I,

ki razpošilja vsakovrstno blago vsled opustitve trgovine

s 33 1/3% popustom.

Tovarna cevi in cementnih plošč, teracov, betona in artificijalnega kamna s zalogo cementa

Aristide Gualco - Trst

ulica San Servolo št. 2 Telefon 21-42

NAZNANILO.

V prodajalnicah manufakturnega blaga v Trstu, ulica Barriera 8 in ulica Nuova št. 36 od danes naprej je na prodaj

po najnižji ceni vse zimsko blago

in sicer: FUŠTANJE beli in barvani, dobre vrste, od 40 stot. naprej. POKRIVALA barvane in flanelaste, po kron 2.30. PREŠITE po kron 5. FLANELASTE OGRINJALA od 2 do 12 kron. VELIKA IZBERA: maj, spodnjih hlač za moške, ženske in otroke. — Blago za moške, volneno blago in ševit za gospo. Platno perilo, terliž, zavese, preproge in druga blago.

V prodajalnici Via Nuova 36 dobi se v veliki množini čevljev za moške, ženske in za otroke, kakor tudi dežnikov vsake vrste.

Torej, ako hočete kaj po ceni kupiti, pojdite v trgovino manufakturnega blaga

Via Barriera 8 in Via Nuova 36

Preprodajalcem se daje popust

Popust od 30 do 40 %

Kovinske ure K 3.— napr.
srebrne „ 6.— „
zlate „ 19.— „
Budilke „ 2.— „
Seneke „ 5.— „
Regulatorji z nih. „ 18.— „

Zlati uhani od K 3.— napr.
z dem. „ 8.— „
Zlati prstani „ 4.— „
z dem. „ 6.— „
Zlate Broche „ 6.— „
Zlate zapestn. „ 20.— „

Zlate in srebrne verižice in priveski za moške in ženske

Bogomil Pino, urar
ul. Vinc. Bellini 13 (nasproti sv. Antona novega)

NOVO POGREBNO PODJETJE H. STIBIEL in drug se je preselilo na

z bogato opremo za vsakovrstni pogreb. in prodajalnice mrtvaških predmetov in vsakovrstnih vencev iz umetnih cvetlic perle, porcelana. — Velika zaloga

voščenih sveč

Prodaja na debelo in drobno

Zastopnike:

in trgovske pomočnike išče za vsa mesta neka stara poznana budimpeštanska trdka. Daje visoke provizije. Pridne osebe dobijo lahko stalno in sigurno bodočnost. Dopisovanje v srbsko-hrvat. jeziku. Ponudbe pod

J. ROTTER, Budimpešta V, Honved n. 4.

TVRDKA

Adolf Kostoris

skladišče oblek za moške in dečke

Trst, via S. Giovanni 16, I. n.

(zraven Restavracije Cooperativa ex Hactes)

prodaja na mesečne ali tedenske obroke obleke in površnike za moške, perilo itd.

Najdogovornejše cene.

POZOR! Skladišče ni v pritličju ampak v prvem nadstropju

Slovinci in Mestjani! Dolžnost je vaša, da se poslužujete le v slovenski brivnici v ulici Sette Fontane 13, za kar se vam toplo priporoča udani Anton Novak — Svojim k svojim! 2057

Mladenšč slovenske narodnosti išče službo pri kakih slovenskih trgovini ali kaj drugega za slugo. Govori tudi nemški in nekoliko italijanski. Ponudbe pod „Mladenšč“ na Inzeratni oddelku Edinosti. 2195

Za Božič! Za Božič!
V veliki, fini žganjarni

na trgu pred Narodnim domom št. 1 (vokal ulice Ghega) je na razpolago VELIKI IZBOR

najfinejšega ruma

Asti Spumante, Refošk, zagrebški Polinkovac in Sokol. — Posebne vrste: Ruse po najzmernejših cenah.

Naznanjam slavnemu občinstvu, da imam v moji prodajalnici

v ulici San Giovanni št. 8

o priliki BOŽIČNIH PRAZNIKOV

veliko zalogo orehov, češpelj, cibib, rujavaga sladkorja itd. itd.

Priporoča se udani

RUDOLF GODNIG.

Ni treba več užigalic!

En sam pritisk proizvoda ogej

Imperator

Žepni užigalice in o enem elegantna, najfinije niklovana, jednostavna, a vrlo praktična sietilka, za prigrizati z deso roko, absolutno varna, traja mnogo let. Cena 1 komad K 3.—, 3 komadi K 8.25, 6 komadov K 15. Polek vsakega komada natičen opis. Počila se proti naprej posilni dotični svoti franko, ali priporočeno (35 vinarjev več).

Exporthaus Königsberg 607 Oarska

"Pohištvo"

iz bambusa, iz indijske trstike in iz vrbovija.

: Prikladna božična in : novoletna : darila.

HENRIK PREUER

Trst, Via Nuova št. 22, Trst

VINO istrsko, najboljšo vrsto, naročiti je le pri trdki

Václav O. Valeš

Pazin (Istra) - Zmerne cene - Vzorci zastoj.

Trgovci z vinom na veliko dobijo popustka.

F. Hörmann, Trst

ulica Giosue Carducci 20, Trst

TELEFON 896.

Velika zaloga steklenih šip ter navadnih in dvojnih zrcal. Kristali vsake velikosti. Specijaliteta : stekleni ventilatorji. Posode za ribe. Zaloga okvirjev. Sprejme vsakovrstne poplave, prevračanja s steklom, verande itd. Telefon 896. Zalagatelj s' avb. podjetnikov

Plemenske kokoši

najboljše zimske nosilke (barve na izbero)

20 kom 5 mesecev starih, prosto na vsako

postajo Kron 30.—; 6 komadov K 9.50.

L. Altneu, Werschetz, Ogrsko.

Posteljina : mokrota.

Popolno odpravljanje zadržane. Brezplačno navodila. Natančni je starost in spol. Mnogo zahvalnih pism na razpolago. — Zdravniško priporočeno.

Institut „SANITAS“

Velburg P. 345. — Bavarsko.

V odlik. prodajal. obuvala

„Calzoleria Triestina“

Trst, ulica Giosue Carducci 21

(prej Torrente), dobi se poleg raznih finih čevljev za gospode in gospe sledeče obuvale po najzmernejših cenah in sicer:

Moški čevlji iz usnja Boxcaif (za pavezati) Kron 9.60

Boxcaif (z elastiko) „ 9.60

Boxcaif Derby „ 10.—

Boxcaif zap. Triumph „ 10.—

Ravno taki čevlji za dečke 1 krono manj. Vseki par je iz najfinejšega usnja. DELO SOLIDNO.